

Onderwerp: Integraal armoedebelaid “Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal”.

Ons kenmerk: 19rv000041

Nummer: Nummer

Elst, 14 mei 2019

AAN DE RAAD

1. Advies

Het beleidsplan integraal armoedebelaid 2019 – 2022, genaamd: “*Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal*” vast te stellen.

2. Inleiding

In januari 2019 heeft de raad de startnotitie integraal armoedebelaid ‘Samen zorgen voor perspectief’ vastgesteld. In deze startnotitie is een eerste globaal kader geformuleerd voor het armoedebelaid. In het beleidsplan “*Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal*” is dit kader verder uitgewerkt. Belangrijke aandachtspunten zijn enerzijds het meer insteken op preventie van armoede en schulden, en anderzijds het belang van samenwerking en samenhang tussen de verschillende diensten en initiatieven die zich bezighouden met armoede en schulden.

In het beleidsplan wordt een brede definitie van armoede gehanteerd en sluiten we aan bij recente wetenschappelijke inzichten over de invloed van (langdurige) armoede op het individu. Armoede gaat namelijk om (veel) meer dan alleen een gebrek aan financiële middelen. Armoede heeft invloed op het sociale leven, de maatschappelijke participatie en het toekomstperspectief. Aan de hand van 6 speerpunten wordt een samenhangend beleid voorgesteld met het doel armoede en schulden zoveel mogelijk te voorkomen en inwoners te ondersteunen in hun (financiële) zelfredzaamheid en participatie.

Dit beleidsplan is onderdeel van een drietrapsraket. Na startnotitie en beleidsplan volgt nog een uitvoeringsplan waarin de verschillende speerpunten en doelstellingen concreet worden uitgewerkt.

3. Doel en beoogd effect

Op grond van de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, is de gemeente verantwoordelijk voor het armoedebelaid en de schuldhulpverlening aan haar inwoners. Daarnaast heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid om inwoners – en in het bijzonder kinderen – goed mogelijk te laten ‘meedoen’ in de samenleving. Met het beleidsplan “*Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal*” geeft de gemeente uitvoering aan deze verantwoordelijkheid. Het betreft een integraal beleidsplan waarin armoede, schulden en maatschappelijke participatie in onderlinge samenhang worden gezien. Het beleid beoogt een toekomstperspectief en ondersteuning te bieden aan inwoners die in armoede leven of te kampen hebben met schulden zodat zij, en in het bijzonder kinderen die opgroeien in armoede, volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving.

4. Argumenten

- 4.1 *Het beleidsplan “Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal” sluit aan bij de uitgangspunten van de transformatie, de ontwikkelingen in het sociaal domein richting Overbetuwe Samen en de visie Participatiewet: “Van cliënt naar kandidaat, samen sterk voor een samenleving die werkt”.*

In lijn met de transformatie van het sociaal domein gaat de visie uit van de mogelijkheden van mensen in plaats van de beperkingen. Wij sluiten aan bij de strategische koers van Overbetuwe en de stappen binnen het sociaal domein die al gemaakt zijn. Namelijk het leveren van ondersteuning die dichtbij, bereikbaar en kwalitatief goed is en die zich richt op het zoveel mogelijk versterken van de redzaamheid van inwoners.

Voorafgaand aan dit beleidsplan heeft er een uitvoerig traject plaatsgevonden waarbij de raad, onze strategische partners, inwoners en de participatieraad zijn meegenomen en geraadpleegd.

4.2 De zes onderling samenhangende speerpunten bieden een totaal aanpak gericht op inwoners die te maken hebben met armoede.

In het beleidsplan zijn de volgende, onderling samenhangende, speerpunten geformuleerd:

- De voorkant van armoede- en schuldenproblematiek: preventie en vroeg-signalering.
- Een integrale toegang tot ondersteuning en een integraal aanbod.
- Betaald werk waar mogelijk, sociale participatie als eerste stap.
- De (lokale) samenleving in brede zin als partner bij het oplossen en voorkomen van armoede en schulden.
- Kinderen in armoede als prioritaire doelgroep.
- Doelmatige minimaregelingen en inkomensondersteuning.

Deze speerpunten beslaan gezamenlijk de verschillende aspecten die samenhangen met (het voorkomen van) armoede en schulden. Daarnaast worden aan de hand van deze speerpunten ook de raakvlakken en overlap met andere beleidsterreinen in het sociaal domein duidelijk zoals het participatiebeleid, WMO en Jeugd.

Door daarnaast ook uit te gaan van de behoeften van de inwoner én van de laatste inzichten hoe (langdurige) armoede inwerkt op een individu, wordt een goede basis gecreëerd voor een integrale en effectieve dienstverlening en het stimuleren van maatschappelijke participatie op een bij de inwoner passende wijze.

4.3 Kinderen in armoede zijn een prioritaire doelgroep.

Sinds 2017 ontvangen de gemeenten extra gelden om armoede onder kinderen tegen te gaan, de zogeheten Klijnsmagelden. In het beleidsplan worden diverse maatregelen voorgesteld gericht op het ondersteunen van kinderen in armoede (en hun ouders). Dit gaat enerzijds om preventieve maatregelen en vroeg-signalering, anderzijds ook om curatieve (financiële) maatregelen. Daarnaast wordt voorzien verdere invulling te geven aan de besteding van deze gelden in samenspraak met doelgroep.

4.4 Het beleidsplan voorziet in een aantal specifieke maatregelen gericht op het verkleinen van de armoedeval zodat maatschappelijke en arbeidsmatige participatie wordt gestimuleerd.

In het huidige minimabeleid ligt de grens voor het Persoonlijk minimabudget (Pmb) op 110% van het wettelijk sociaal minimum (Wsm). Al in de evaluatie van het Minimabeleid van 2016 wordt geconcludeerd dat vooral inwoners die bij het aanvaarden van werk een inkomen verdienen dat net boven de 110% Wsm ligt, het meest te lijden hebben van de zogeheten armoedeval. Dit geldt in het bijzonder voor gezinnen met kinderen. Door de grens voor het Pmb te verhogen naar 120% (met een referte-eis van 3 jaar) wordt een belangrijke belemmering voor participatie weggenomen. Een andere maatregel betreft het vergoeden van de zogeheten 'één-ouderkop' voor kinderen van alleenstaande ouders die nog op een reguliere middelbare school zitten bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd.

4.5 Het beleidsplan is een dynamisch document. Concrete uitwerking van de beleidsvoornemens volgt in het uitvoeringsplan.

De gemeenteraad stelt het beleidsplan telkens voor een periode van vier jaar vast. In dit beleidsplan is nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de werkingsduur van het Participatiebeleid.

Het beleidsplan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid. Het beleidsplan kan tussentijds gewijzigd worden. De concrete uitwerking van de beleidsvoornemens volgt in een uitvoeringsplan. Dit zal eveneens een integraal uitvoeringsplan voor het armoedebelief en de schuldhulpverlening zijn.

5. Kanttekeningen en risico's

5.1 *In het beleidsplan is voor het jaar 2019 en 2020 in financieel opzicht uitgegaan van prognoses en aannames.*

Het beleidsplan wordt in 2019 en 2020 uitgevoerd binnen de beschikbare financiële kaders. Dit met het voorbehoud dat het restant budget 'niet bestede middelen armoedebestrijding kinderen en jongeren uit 2018' beschikbaar blijft in 2019.

5.2 *Investeren in preventie levert niet meteen een besparing op het curatieve deel op.*

In het beleidsplan wordt sterk ingezet op het verbeteren van preventie en vroeg-signalering. Dit heeft tot doel inwoners in armoede en/of met schulden, zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen. Vanaf 2021 zullen wel extra middelen nodig zijn aangezien een verdere verschuiving van curatief naar preventief beleid niet binnen een heel korte termijn leidt tot besparing.

5.3 *Werkende armen zijn nog weinig in beeld*

Het is mogelijk dat de doelgroep voor het Persoonlijk minimabudget hoger uitvalt dan geschat aangezien we vooral inwoners die een laag inkomen verdienen met loonarbeid en/of als ZZP'er vooralsnog niet geheel in beeld hebben.

6. Financiën

In 2019 en 2020 wordt het beleid uitgevoerd binnen de bestaand financiële kaders. Dit met het voorbehoud dat het restant budget 'niet bestede middelen armoedebestrijding kinderen en jongeren uit 2018' beschikbaar blijft in 2019. Daarnaast wordt een budget ingezet dat beschikbaar is op PNL post 34A 'Schulden en preventie jaarschijf 2019'.

In 2020 zal voor de Kadernota 2021 de definitieve structurele last in beeld worden gevraagd en waar nodig een verruiming van budget worden aangevraagd.

7. Vervolg

Planning

Uw raad behandelt het visiedocument in de raadsvergadering van 2 juli 2019.

Vooruitlopend daarop wordt gestart met de uitwerking van het uitvoeringsplan dat in Q3 2019 ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Communicatie

De participatieraad is vanaf het begin betrokken bij de ontwikkeling van dit beleidsplan en is ook gevraagd een advies uit te brengen. Dit advies is verwerkt in het beleidsplan.

Daarnaast is een klankbordgroep samengesteld met vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties en uitvoerders van de gemeente.

Ook zij zijn vanaf de start betrokken bij het opstellen van dit beleidsplan en hebben geadviseerd over de diverse concepten. Het uiteindelijk resultaat kan rekenen op een breed draagvlak.

Evaluatie

Monitoring en evaluatie van de diverse beleidsdoelstellingen en projecten zal plaatsvinden via de reguliere P & C cyclus en de Monitor Sociaal Domein.

Van pilotprojecten worden aparte evaluaties opgesteld. Een eerste voortgangsrapportage van de pilotprojecten uit het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening “Opgeteld Beter” is opgenomen in een bijlage bij het beleidsplan.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos

8. Relevante stukken

1. Beleidsplan integraal armoedebeleid 2019 – 2022: “Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal”. *Corsanummer: 19bes00244*
2. Raadsbesluit beleidsplan armoedebeleid 2019 – 2022: Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal”. *Corsanummer: 19rb000048*
3. Advies participatieraad. *Corsanummer: 19bij05665*
4. Reactiebrief participatieraad *Corsanummer: 19uit09885*

Portefeuillehouder: D.E.W. Horsthuis - Tangelder

Behandelend ambtenaar voor technische vragen: P. van Gelder en C. Wüstefeld, tel: 14 0481, email: info@overbetuwe.nl